

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003736

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №181-к від 10.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудіков Андрій Володимирович

2. Andrii V. Dudikov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 24-09-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: ТЕРНІВСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД МІСТА КРИВОГО РОГУ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Код за ЄДРПОУ: 26371343

Місцезнаходження: вул. Пляжна, б. 23, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50083, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10718

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07

Тема дисертації:

1. Судова помилка у правозастосуванні: загальнотеоретичне дослідження
2. Judicial Error in Law Enforcement: A General Theoretical Study

Реферат:

1. Дисертація присвячена загальнотеоретичному дослідженню судової помилки у правозастосуванні. У роботі розглянуто вітчизняні концептуальні підходи до розуміння судової правозастосовної помилки, охарактеризовано її зміст. Розкрито проблематику судової правозастосовної помилки, її правову та соціальну природу, види судових помилок, класифікаційні критерії їх розмежування, виділено чинники, які впливають на появу судових помилок. Проведено аналіз досвіду країн, що належать до різних правових систем щодо вирішення та запобігання судовим помилкам, а також практику Європейського суду з прав людини як спосіб запобігання та усунення судових помилок. Установлено, що нині у вітчизняній юридичній науці загальнотеоретичні засади судових помилок відображаються через їх фрагментарне дослідження з позиції цивільного, кримінального та процесуального права, а також загальної теорії держави і права. Обґрунтовано, що в загальному значенні під судовою помилкою слід розуміти хибне судження, помилкове рішення або

неправомірне діяння (охоплює дії й бездіяльність) суду. Зазначається, що важливим напрямом наукового пошуку є проблематика судових помилок. Серед проблем, пов'язаних з теоретичним обґрунтуванням судової правозастосовної помилки, виокремлено питання визначення моменту виникнення судової помилки, вини судді під час допущення помилок у правозастосуванні, окремої думки судді як способу не допустити судової помилки, меж судового розсуду. Так, момент виникнення судової помилки пов'язаний з формуванням у свідомості судді хибного розуміння правового явища, що проявляється під час вчинення судом певних дій, пов'язаних з судовим розглядом. При цьому судову помилку варто розглядати й у контексті винних (умисних) дій судді, і як безневинні (добросовісні) дії, які призвели до негативних наслідків як для самого судді, так і для осіб, інтереси яких зачіпає така помилка. Щодо окремої думки судді зазначається, що вона є своєрідним способом не допустити судову помилку, оскільки акцентує увагу на проблематиці правозастосування та правотлумачення. Виснувано, що прийняття рішення в межах суддівського розсуду повинно максимально відповідати принципам розумності та справедливості, бути вмотивованим та обґрунтованим, інакше такі дії суду можуть свідчити про перевищення ним повноважень та допущення судової помилки. У роботі відзначається, що важливе значення для формулювання загальнотеоретичної моделі судової помилки у правозастосуванні має відображення її правової та соціальної природи. На основі аналізу ознак судової помилки сформульовано авторське визначення поняття «судова правозастосовна помилка» як діяння уповноваженого суб'єкта (суду), пов'язане з правозастосовною діяльністю, яке перешкоджає досягненню цілей судочинства та спричиняє інші негативні наслідки для учасників справи та самого правозастосовувача, усунути які можливо процесуальним шляхом за допомогою спеціально передбачених у законі правових засобів. Соціальний аспект судової помилки розкрито через призму справедливості як кінцевої мети здійснюваного судочинства. Доведено, що існування судової помилки не завжди є свідченням негуманного підходу суду до вирішення справи. Часто питання справедливості залежить не лише від дій судді, а й від самого закону, який може породити несправедливість у його застосуванні. У такому випадку виникає потреба в ухваленні суддею рішення, в якому моральний аспект обставин справи переважає над законністю. Проте через відсутність закріплення принципу справедливості серед основних засад здійснення судочинства у вітчизняному законодавстві такі рішення можуть скасовуватись судами вищих інстанцій як такі, що виходять за межі суддівського розсуду. Виходом з цього може слугувати законодавче закріплення у процесуальних кодексах засади справедливості як основоположного принципу правосуддя. Серед важливих аспектів соціальної складової судової помилки розкрито значення громадської думки щодо неї, сутність і зміст соціальної шкоди, завданої судовою помилкою, та соціальної відповідальності за помилкові дії / рішення, які в сукупності формують загальнотеоретичне та філософське уявлення про соціальну сутність судової помилки. У цьому контексті сформовано думку, що судова помилка має негативні наслідки для суспільства, які відображаються у приведенні в дію національних і міжнародних механізмів їх усунення. Наголошено, що виключно держава наділяється правом застосовувати до судді інститут відповідальності за вчинену судову помилку і ця процедура має відповідати визначеному порядку. Для розкриття зв'язків судової помилки з іншими правовими та соціальними процесами важливе значення мало формування цілісного уявлення про досліджуваний об'єкт шляхом його типологізації та класифікації.

2. This dissertation is devoted to a general theoretical study of judicial error in the context of law enforcement. It examines national conceptual approaches to understanding a judicial error, clarifies its essence, and explores the legal and social nature of judicial mistakes. The research work addresses types of judicial errors, classification criteria for their differentiation, and the factors that contribute to their occurrence. The study also analyzes the experience of countries belonging to different legal systems in addressing and preventing judicial errors, as well as the practice of the European Court of Human Rights as a mechanism for their prevention and elimination. It is established that, in contemporary Ukrainian legal science, general theoretical foundations of judicial errors are fragmented and predominantly examined from the perspectives of civil, criminal, procedural law, and the general theory of state and law. The dissertation argues that judicial error should generally be understood as a false judgment, an erroneous decision, or an unlawful act (including actions and omissions) committed by the court. The

study emphasizes that judicial error constitutes an important direction of science inquiry. Among the central theoretical issues addressed are the moment of occurrence of a judicial error, the judge's culpability in committing such errors, the significance of dissenting opinions as a preventive mechanism, and the limits of judicial discretion. The moment a judicial error arises is associated with the formation of a judge's misperception of a legal phenomenon, manifesting during adjudication. Judicial error is considered both in the context of culpable (intentional) actions of a judge and non-culpable (good-faith) actions resulting in adverse consequences for both the judge and the persons whose interests were affected by such actions. Dissenting opinions are highlighted as a mechanism for preventing judicial error, drawing attention to challenges in legal application and interpretation. The dissertation concludes that judicial discretion must align with the principles of reasonableness and fairness and be thoroughly justified; otherwise, such actions of the court may indicate an excess of its powers and a miscarriage of justice. The dissertation underscores the importance of recognizing the legal and social nature of judicial error for constructing a general theoretical model. Based on an analysis of its features, the author proposes a refined definition of "judicial error in law enforcement" as an act by an authorized subject (a court) in the course of law enforcement that obstructs the achievement of the aims of judicial proceedings and results in other adverse consequences for the parties and the law enforcer, which can be remedied through procedural means provided by law. The social dimension of judicial error is explored through the lens of justice as the ultimate goal of judicial proceedings. It is demonstrated that the existence of judicial error is not always evidence of an inhumane approach by the court. Justice may be compromised not only by a judge's actions but also by the law itself, which may produce unjust outcomes when applied. In such instances, a decision that prioritizes moral considerations over strict legality may be necessary. However, due to the absence of the principle of justice among the fundamental tenets of judicial proceedings in Ukrainian legislation, such decisions may be overturned by higher courts for exceeding the bounds of judicial discretion. Legislative codification of the principle of justice in procedural codes is proposed as a solution. The dissertation also addresses key aspects of the social dimension of judicial error, including public opinion, the nature and content of social harm caused by judicial error, and the notion of social responsibility for erroneous judicial actions or decisions. These aspects collectively shape a general theoretical and philosophical understanding of the social reality of judicial error. The study posits that judicial error has adverse societal consequences, triggering national and international mechanisms for its rectification. It is emphasized that only the state possesses the authority to make judges responsible for judicial errors, and such procedures must conform to established legal standards. To reveal the connections between judicial error and other legal and social processes, the dissertation develops a comprehensive typology and classification of judicial errors.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Дудіков А. Практика Європейського суду з прав людини як засіб запобігання та усунення судової помилки у правозастосуванні. Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Випуск 34. Київ, 2023. С.748-758. URL: <https://pravova-derzhava.org/pravova-derjava-issue-34-2023>
- Дудіков А. Порівняльний аналіз вирішення та запобігання судовим помилкам у різних правових системах. Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В.М. Корецького

НАН України. Випуск 35. Київ, 2024. С.801-812. URL: <https://pravova-derzhava.org/assets/images/issues/35/pd-35.pdf>

- Дудіков А. Судова помилка як явище соціальної дійсності. Альманах права. Правові засади нормотворчої діяльності: національний і зарубіжний досвід: До 75-річчя Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2024. С.554-559. URL: <https://almanahprava.org/almanac-of-law-15>
- Дудіков А. Суттєві та несуттєві помилки у судовому правозастосуванні. Матеріали методологічного семінару Проблеми забезпечення національного правопорядку на сучасному етапі: зб. матеріалів методол. семінару. За заг. ред. член-кор. НАН України Пархоменко Н.М. Київ: Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, Київ, 03 травня 2022 року. С. 25-28
- Дудіков А. Судова помилка у правозастосуванні: основні чинники. «Правові засади організації та здійснення публічної влади». V Міжнародна науково-практична конференція, присвячена світлій пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка-засновника НАПрН України, першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова 17 червня 2022 року м. Хмельницький. С.122-123 (форма участі заочна). URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/pravovi_zasady_organizaciyi_ta_zdiysnennya_publichnoyi_vlady_2022.p
- Дудіков А. Окремі особливості функціонування судової влади в умовах воєнного стану. XV Міжнародна науково-практична конференція «Від громадянського суспільства п до правової держави», проведена Юридичним факультетом Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 07 червня 2024 року. С.200-202
- Дудіков А. Погляд на судову помилку через призму суддівського розсуду. XV Міжнародна науково-практична конференція «Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану». 21.02.2025, м. Київ. С. 342-344

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U114439; 0119U103206

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Наталія Миколаївна
2. Nataliia M. Parkhomenko

Кваліфікація: д.ю.н., проф., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5870-9261

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стеценко Семен Григорович
2. Semen H. Stetsenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4350-2321

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варич Ольга Григорівна
2. Olha H. Varych

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0289-4039

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарахонич Тетяна Іванівна

2. Tetiana I. Tarakhonych

Кваліфікація: к.ю.н., с.н.с., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1586-5088

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сунегін Сергій Олександрович

2. Serhii O. Suniehin

Кваліфікація: к. ю. н., с.д., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4304-708X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Оніщенко Наталія Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна